

Rolnummer 5693
Arrest nr. 105/2014 Van 10 juli 2014

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vragen betreffende artikel 6 van de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden, gesteld door de Arbeidsrechtbank te Dinant.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, en de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul en T. Giet, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vragen en rechtspleging*

Bij vonnis van 1 juli 2013 in zake de vzw « Institut Albatros » tegen Grégory Cols en het Algemeen Belgisch Vakverbond (ABVV), waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 4 juli 2013, heeft de Arbeidsrechtbank te Dinant de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Schendt artikel 6 van de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden, in samenhang gelezen met artikel 5, § 3, van dezelfde wet, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens :

- in zoverre het, voor de personeelsafgevaardigden, de termijn van drie werkdagen om de zaak bij de voorzitter van de arbeidsrechtbank aanhangig te maken volgens de vormen van het kort geding, laat lopen vanaf de dag volgend op die waarop de voorzitter van de arbeidsrechtbank de bij artikel 5, § 3, bedoelde beslissing heeft genomen, terwijl het aanvangspunt van beroepstermijnen wordt berekend vanaf de kennisgeving (opgevat als de dag van het overhandigen van de gerechtsbrief of van de ter post aangetekende brief met ontvangstbewijs) of de betekening van een beslissing,

- in zoverre het bijgevolg het recht op toegang tot de rechtbank afhankelijk maakt van de inachtneming van een termijn waarvan het aanvangspunt overeenkomt met een datum die geen vaste datum is, noch noodzakelijkerwijs ter kennis wordt gebracht van de geadresseerde ervan, in tegenstelling tot de andere beroepstermijnen waarvan het aanvangspunt verbonden is aan de kennisneming van het feit dat aanleiding geeft tot het beroep ?

2. Schendt artikel 6 van de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden, in samenhang gelezen met artikel 5, § 3, van dezelfde wet, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens in zoverre het, voor de personeelsafgevaardigden, de termijn van drie werkdagen om de zaak bij de voorzitter van de arbeidsrechtbank aanhangig te maken volgens de vormen van het kort geding, laat lopen vanaf de dag volgend op die waarop de voorzitter van de arbeidsrechtbank de bij artikel 5, § 3, bedoelde beslissing heeft genomen, zijnde een datum die geen vaste datum is, noch ter kennis wordt gebracht van de geadresseerde ervan, terwijl, voor de niet-verkozen kandidaat, dezelfde termijn om een vordering in te stellen loopt vanaf de dag volgend op het verstrijken van de onderhandelingsperiode bedoeld in artikel 5, § 1, zijnde een vaststaande datum ? ».

Memories zijn ingediend door :

- de vzw « Institut Albatros », bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. O. Debray en Mr. F.-X. Horion, advocaten bij de balie te Brussel;

- Grégory Cols en het Algemeen Belgisch Vakverbond (ABVV), bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. S. Palate, advocaat bij de balie te Namen;

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. F. Georges, advocaat bij de balie te Luik.

Memories van antwoord zijn ingediend door :

- de vzw « Institut Albatros »;
- Grégory Cols en het Algemeen Belgisch Vakverbond (ABVV).

Bij beschikking van 8 mei 2014 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers P. Nihoul en T. Merckx-Van Goey te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij één van de partijen binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van deze beschikking, een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 28 mei 2014 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 28 mei 2014 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschied*

Bij aangetekende brief van 15 februari 2013 heeft de vzw « Institut Albatros », eisende partij voor de verwijzende rechter, kennis gegeven van haar voornemen om Grégory Cols, gewoon personeelsafgevaardigde in de ondernemingsraad en plaatsvervangend personeelsafgevaardigde in het comité voor preventie en bescherming op het werk, verwerende partij voor de verwijzende rechter, om dringende reden te ontslaan.

Overeenkomstig artikel 4 van de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden, heeft de vzw bij de Arbeidsrechtbank te Dinant een verzoekschrift ingediend.

De terechtzittingen die op 25 februari en 4 maart 2013 overeenkomstig artikel 5, §§ 2 en 3, van de wet van 19 maart 1991 zijn gehouden, hebben het niet mogelijk gemaakt de standpunten van de partijen met elkaar te verzoenen.

Bij beschikking van 4 maart 2013 heeft de voorzitter van de Arbeidsrechtbank te Dinant het gebrek aan verzoening vastgesteld en de schorsing van de arbeidsovereenkomst van Grégory Cols tijdens de procedure toegestaan. Van die beschikking werd op 5 maart 2013 kennis gegeven aan de vzw.

De vzw is bij haar voornemen om te ontslaan gebleven en heeft een dagvaarding ingeleid, die op 8 maart 2013 aan Grégory Cols en aan het ABVV is betekend.

Tijdens de terechtzitting van 21 mei 2013 heeft de Arbeidsrechtbank te Dinant de partijen ondervraagd over de naleving van de in artikel 6 van de wet van 19 maart 1991 bedoelde dagvaardingstermijn. Grégory Cols en het ABVV hebben dan de niet-ontvankelijkheid van de procedure opgeworpen omdat er zogenaamd te laat is gedagvaard.

Het is in die context dat de twee hiervoor weergegeven prejudiciële vragen worden gesteld.

III. In rechte

- A -

A.1.1. In haar memorie heeft de vzw « Institut Albatros », eisende partij voor de verwijzende rechter, doen gelden dat de artikelen 5, § 3, en 6 van de wet van 19 maart 1991 een verschil in behandeling tussen de aan de in het geding zijnde wetgeving onderworpen werkgevers en de andere rechtzoekenden met zich meebrengen. De eerstgenoemden zijn ertoe gehouden in rechte te treden binnen een termijn die een aanvang neemt op de datum van de uitspraak van de beschikking, terwijl voor de laatstgenoemden de termijn voor een beroep een aanvang neemt bij de kennisgeving van de beslissing of bij de betekening ervan.

Zij voert aan dat dat verschil niet verantwoord is. Het door de wetgever aangevoerde doel van snelheid zou een onevenredige beperking van het recht op toegang tot een rechter niet kunnen rechtvaardigen.

Het in het geding zijnde artikel 6 zou een wezenlijke aantasting van dat recht vormen in zoverre het aanvangspunt van de dagvaardingstermijn daarin wordt vastgelegd op de dag van de uitspraak van de beschikking waarbij de niet-verzoening wordt vastgesteld, zonder evenwel in een sanctie te voorzien wanneer die beschikking niet wordt uitgesproken op de dag van de terechtzitting. Het zou dus niet toelaten de werkgever met zekerheid te waarborgen dat hij daadwerkelijk de mogelijkheid heeft van de beschikking kennis te nemen vooraleer hij zijn verzoekschrift moet indienen, met als gevolg dat de termijn zou kunnen beginnen te lopen terwijl de werkgever niet op de hoogte is gebracht van het bestaan van de beschikking.

De eisende partij voor de verwijzende rechter voert vervolgens aan dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen het nagestreefde doel en de middelen die zijn aangewend om het te bereiken. Zij steunt op de rechtspraak van het Hof met betrekking tot de rechten van de verdediging om daaruit een tweevoudige lering te trekken : enerzijds, het feit dat het gedrag van de partijen niet in aanmerking kan worden genomen bij het vaststellen van de datum waarop een termijn een aanvang neemt en, anderzijds, het feit dat de opgelegde termijn geen aanvang kan nemen vóór de datum waarop vaststaat dat de partij daadwerkelijk kennis heeft kunnen nemen van het feit dat aan de oorsprong van de termijn ligt.

Zij beweert dat die lering zou kunnen worden overgenomen ten aanzien van het recht op toegang tot een rechtbank, zelfs indien de in het geding zijnde termijn te dezen een dagvaardingstermijn is, terwijl de rechtspraak van het Hof betrekking heeft op termijnen om een beroep in te stellen tegen gerechtelijke of administratieve beslissingen.

Volgens de eisende partij voor de verwijzende rechter doet artikel 6 van de wet van 19 maart 1991 zich voor na afloop van gerechtelijke fasen van inlichting en van verzoening en vormt het bijgevolg een termijn van rechtspleging die op één lijn kan worden gesteld met de in artikel 860, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde beroepstermijn.

De eisende partij voor de verwijzende rechter beklemtoont eveneens dat de rechtspraak van het Hof betrekking heeft op de toegang van de rechtzoekende tot een tweede aanleg. Te dezen gaat het evenwel om een toegang tot een eerste aanleg. In beide gevallen dienen de rechten van de verdediging evenwel in acht te worden genomen.

De eisende partij voor de verwijzende rechter haalt ten slotte rechtspraak van de vonnisgerechten aan waarin zou worden bevestigd dat de in artikel 6 van de wet van 19 maart 1991 bedoelde termijn van drie dagen, overeenkomstig de lering uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, pas een aanvang zou kunnen nemen vanaf de dag waarop de gerechtsbrief met de beslissing van de voorzitter van de arbeidsrechtbank aan de geadresseerde ervan is overhandigd.

A.1.2. Met betrekking tot de tweede prejudiciële vraag stelt de eisende partij voor de verwijzende rechter het bestaan vast van een onverantwoord verschil in behandeling dat uit het voormelde artikel 6 zou voortvloeien. De werkgever die overweegt om een personeelsafgevaardigde om dringende reden te ontslaan, zou worden gediscrimineerd in zoverre de termijn van drie dagen waaraan hij wordt onderworpen, een aanvang zou nemen op een datum die geen vaste datum is, terwijl de werkgever die een niet-verkozen kandidaat om dringende reden wenst te ontslaan, de datum waarop die termijn een aanvang neemt, vanaf het begin van de voorafgaande gerechtelijke procedure zou kennen. Dat verschil in behandeling zou *a priori* echter op geen enkele geldige verantwoording berusten.

De eisende partij voor de verwijzende rechter voegt eraan toe dat de punten die in het kader van de eerste prejudiciële vraag zijn aangesneden, zouden kunnen worden overgenomen met betrekking tot de tweede vraag.

A.2.1. In hun memorie beklemtonen de verwerende partijen voor de verwijzende rechter de door de wetgever naar voren gebrachte noodzaak van snelheid van de procedure en vergelijken zij die met die welke is vereist bij artikel 35 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, dat de werkgever de verplichting oplegt zijn beslissing om een werknemer om dringende reden te ontslaan te nemen binnen een termijn van drie werkdagen vanaf de dag waarop hij kennis heeft van het feit dat de dringende reden verantwoordt.

Verwijzend naar de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, merken zij op dat het recht op toegang tot de rechter aan ontvankelijkheidsvoorwaarden kan worden onderworpen zolang die voorzienbaar zijn en geen afbreuk doen aan het wezen zelf van het recht op toegang tot een rechter.

Volgens hen dient de beschikking waarbij de niet-verzoening wordt vastgesteld, overeenkomstig artikel 5, § 3, tweede lid, van de wet van 19 maart 1991, op de dag van de terechtzitting te worden uitgesproken. De inhoud en de datum ervan zijn aldus noodzakelijkerwijs bekend bij de partijen en bijgevolg bij de werkgever. Er zou dus geen enkele onzekerheid over het aanvangspunt van de termijn bestaan.

Ten slotte doen zij gelden dat de voor de verwijzende rechter aangevoerde rechtspraak van het Hof te dezen niet kan worden overgenomen aangezien het te dezen niet om een beroepstermijn zou gaan.

A.2.2. Wat de tweede prejudiciële vraag betreft, zijn de verwerende partijen voor de verwijzende rechter van mening dat er geen verschil in behandeling tussen de beoogde categorieën bestaat aangezien de datum van het aanvangspunt van de termijn bekend is.

A.3.1. In zijn memorie voert de Ministerraad in de eerste plaats aan dat beide categorieën van rechtzoekenden niet objectief vergelijkbaar zijn gezien de respectieve doelstellingen van beide soorten van procedures, gezien de aard ervan - waarbij de ene een vooraf bepaalde termijn is, terwijl de andere in de vraag bedoelde termijnen termijnen van rechtspleging zijn -, alsook gezien het gebrek aan relevantie van de vergelijking van de respectieve aanvangspunten van de termijnen. De werkgever kan zijn verzoekschrift immers enkel op grond van de datum van de beschikking indienen, terwijl de rechtzoekende die een beroep tegen een gerechtelijke beslissing wil instellen, van de inhoud ervan kennis moet nemen.

Gesteld dat de beoogde categorieën vergelijkbaar zijn, beweert de Ministerraad dat het aangevoerde verschil in behandeling op een objectief en relevant criterium berust en dat het redelijk verantwoord is.

Hij brengt het door de wetgever nagestreefde doel van snelheid in herinnering en is van mening dat het voor de wetgever legitiem was om de aanvang van de dagvaardingstermijn los te zien van het ogenblik waarop de werkgever kennis neemt van de inhoud van de beschikking.

Hij doet vervolgens gelden dat het verschil in behandeling wordt verantwoord door het feit dat de inhoud van de beschikking niet relevant is om het de werkgever mogelijk te maken zijn dagvaarding in te leiden. Hij voegt eraan toe dat het voormelde artikel 5, § 3, zelfs indien zulks het geval was, erin voorziet dat die beschikking moet worden uitgesproken op de dag van de verzoeningszitting, in openbare terechtzitting, en dat de werkgever aldus gemakkelijk kennis ervan kan nemen.

Ten slotte voert de Ministerraad aan dat het verschil in behandeling evenredig is in zoverre de in het geding zijnde termijn zou passen in het kader van een uitzonderlijke procedure, die afwijkt van het gemeen recht, en die ertoe strekt de bescherming van de personeelsafgevaardigden en van de niet-verkozen kandidaten te waarborgen. De duur van drie dagen zou coherent zijn ten aanzien van de andere termijnen betreffende die procedure, waarbij de werkgever door de rechter op de hoogte wordt gebracht van de termijnen waarover hij zal beschikken.

In het geval waarin de rechtbank de wettelijke verplichting niet in acht zou nemen die haar ertoe dwingt de beschikking op de dag van de tweede terechtzitting uit te spreken, zou de werkgever de mogelijkheid behouden om de griffie te raadplegen teneinde kennis te nemen van de exacte datum van de uitspraak.

Wat het evenredige karakter van de maatregel betreft, wijst de Ministerraad eerst met nadruk op het feit dat artikel 6 van de wet van 19 maart 1991 past in het kader van een procedure van uitzonderlijke aard, die vanuit een bekommernis om snelheid, talrijke afwijkingen van het gemeen recht van de burgerlijke procedure met zich

meebrengt. De duur van drie dagen van de termijn zou in dat verband volkomen coherent zijn ten aanzien van de andere termijnen die tijdens de volledige procedure in aanmerking zijn genomen. Het vaststellen van het aanvangspunt van de termijn zou eveneens evenredig zijn. De dag van de uitspraak van de beschikking wordt immers vastgesteld bij artikel 5, § 3, derde lid, van de wet en de werkgever is zodoende in staat het aanvangspunt van zijn dagvaardingstermijn te bepalen.

A.3.2. De Ministerraad is van mening dat het in de tweede prejudiciële vraag aangevoerde verschil in behandeling geen enkele onevenredige beperking ten aanzien van de werkgever met zich meebrengt. Hij brengt daartoe zijn argumentatie met betrekking tot de eerste vraag in herinnering.

A.4.1. De eisende partij voor de verwijzende rechter antwoordt in haar memorie van antwoord op de redenering van de Ministerraad over de vergelijkbaarheid van de situaties. Zij is van mening dat het niet onredelijk is de aanvangspunten van de respectieve termijnen met elkaar te vergelijken. Elk van beide termijnen maakt het immers mogelijk een zaak bij een rechtscollege aanhangig te maken en het verstrijken ervan brengt het verlies van het recht om zulks te doen met zich mee. In beide gevallen staat het recht op een eerlijk proces op het spel. Zij relateert bovendien het onderscheid dat tussen de vooraf bepaalde termijnen en de termijnen van rechtspleging is gemaakt door zich op de rechtsleer en op de rechtspraak van het Hof van Cassatie te baseren.

A.4.2. Met betrekking tot de verantwoording van het doorgevoerde verschil in behandeling antwoordt de eisende partij voor de verwijzende rechter dat het feit dat de partijen vooraf in kennis worden gesteld van de datum van de verzoeningszitting, hun niet de mogelijkheid biedt met zekerheid de datum te kennen waarop de termijn een aanvang neemt. Het niet verschijnen van de partijen heeft immers geen enkele weerslag op het verloop van de procedure. De in artikel 5, § 3, van de wet bedoelde beschikking wordt niet « op de banken » gewezen maar veel later, in afwezigheid van de partijen, hetgeen het niet mogelijk maakt voldoende rechtszekerheid te waarborgen aangezien geen enkele sanctie wordt verbonden aan de niet-naleving van die bepaling die enkel een termijn van orde bevat.

Zij verzet zich daarenboven tegen het argument van de Ministerraad volgens hetwelk de inhoud van de beschikking geen weerslag zou hebben op de beslissing van de werkgever om de procedure voort te zetten.

In de beschikking wordt immers niet alleen akte genomen van het gebrek aan verzoening tussen de partijen, maar zij bevat ook de beslissing van de voorzitter van de rechtbank met betrekking tot de schorsing van de overeenkomst voor de duur van de procedure. Die laatste kan weigeren om de schorsing uit te spreken wanneer hij van oordeel is dat de aangevoerde redenen verband houden met de hoedanigheid van personeelsafgevaardigde. Een dergelijke beslissing heeft noodzakelijkerwijs een impact op die van de werkgever. In die context biedt enkel de officiële kennisgeving van de beschikking bij gerechtsbrief de nodige waarborgen.

De eisende partij voor de verwijzende rechter is dus van mening dat de termijn niet zou kunnen beginnen te lopen vóór de datum van de gerechtsbrief, zo niet zou het recht op toegang van de werkgever tot de rechtbank wezenlijk worden aangetast.

Zij wijst eveneens met nadruk op het feit dat het opleggen, aan de werkgever, van de naleving van een uiterst korte termijn teneinde een geheel van stappen te ondernemen door die termijn te laten lopen vanaf een datum die pas met zekerheid bekend is vanaf het ogenblik waarop de gerechtsbrief met de beschikking op de woonplaats van de werkgever wordt overhandigd, een buitensporig formalisme zou uitmaken dat een wezenlijke aantasting van het recht van de werkgever op toegang tot een rechtbank vormt.

A.5.1. In hun memorie van antwoord voeren de verwerende partijen voor de verwijzende rechter aan dat de vergelijking tussen de werkgevers en de andere rechtzoekenden niet gegrond is in zoverre die zich in fundamenteel verschillende situaties bevinden. De werkgever kent per definitie de beslissing van niet-verzoening die het aanvangspunt van de termijn zal bepalen, terwijl de rechtzoekende nog niet de inhoud kent van de gerechtelijke beslissing waartegen hij in voorkomend geval een beroep zal instellen.

A.5.2. Ten slotte, gesteld dat de categorieën vergelijkbaar zijn, stellen de verwerende partijen voor de verwijzende rechter vast dat het verschil in behandeling wordt verantwoord door het door de wetgever nagestreefde doel en dat dat verschil geen onevenredige aantasting van het recht op toegang tot een rechtbank met zich meebrengt gezien het feit dat de in het geding zijnde wettelijke bepalingen de termijn laten lopen op een ogenblik waarop de werkgever volledig op de hoogte is van de beslissing en bijgevolg de nodige stappen kan ondernemen.

- B -

B.1. Aan het Hof worden vragen gesteld over de bestaanbaarheid, met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, van artikel 6 van de wet van 19 maart 1991 «houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden », in samenhang gelezen met artikel 5, § 3, van dezelfde wet.

B.2. De in het geding zijnde bepalingen passen in het kader van de procedure die van toepassing is wanneer een werkgever beslist om een personeelsafgevaardigde of een kandidaat-personeelsafgevaardigde om dringende redenen te ontslaan.

Artikel 4 van de wet van 19 maart 1991 voorziet erin dat de betrokken werkgever de belanghebbende en de organisatie die hem heeft voorgedragen, hierover moet inlichten bij een ter post aangetekende brief, die wordt verstuurd binnen drie werkdagen volgend op de dag gedurende welke hij kennis heeft gekregen van het feit dat het ontslag zou rechtvaardigen. Hij moet eveneens, binnen dezelfde termijn, bij verzoekschrift zijn zaak aanhangig maken bij de voorzitter van de arbeidsrechtbank.

Een onderhandelingsperiode van vijf werkdagen begint de derde werkdag na de dag waarop de aangetekende brieven werden verzonden, met toepassing van artikel 5, § 1, van de wet. Paragraaf 2 van dezelfde bepaling voorziet erin dat de partijen door de griffier worden opgeroepen om afzonderlijk en in persoon te verschijnen voor de voorzitter van de arbeidsrechtbank, teneinde ingelicht te worden over de draagwijdte van de te volgen procedure, op een rechtsdag die wordt vastgesteld tijdens de in paragraaf 1 bedoelde periode. Een afschrift van het verzoekschrift wordt bij de oproeping gevoegd.

Artikel 5, § 3, van de wet van 19 maart 1991 bepaalt vervolgens :

« De voorzitter legt een nieuwe rechtsdag vast die onmiddellijk na de onderhandelingsperiode valt en waarop hij de partijen tracht te verzoenen.

Indien een akkoord bereikt wordt, legt de voorzitter de bepalingen hiervan vast in het proces-verbaal dat hij opmaakt en de uitgifte wordt bekleed met het formulier van tenuitvoerlegging.

Indien de partijen niet kunnen verzoend worden, maakt de voorzitter hiervan melding in de beschikking die hij dezelfde dag neemt en waarbij hij zich uitspreekt over de eventuele schorsing van de arbeidsovereenkomst van de personeelsafgevaardigde tijdens de duur van de procedure betreffende de erkenning van de dringende reden.

De beslissing wordt gesteund op de overweging dat de ingeroepen redenen vreemd zijn aan de hoedanigheid van personeelsafgevaardigde en aan vakbondsactiviteiten en heeft gevolg vanaf de datum van de aanhangigmaking bij de voorzitter van de arbeidsrechtbank door de werkgever met toepassing van artikel 6. Zij is niet vatbaar voor hoger beroep of verzet. Zij wordt aan de partijen ter kennis gebracht bij gerechtsbrief uiterlijk de derde werkdag na de uitspraak ».

Het in de prejudiciële vraag in het geding zijnde artikel 6 bepaalt :

« De werkgever die na verloop van de bij artikel 5, paragraaf 1, vastgestelde onderhandelingsperiode bij zijn voornemen blijft om te ontslaan, moet de zaak bij de voorzitter van de arbeidsrechtbank volgens de vormen van het kort geding aanhangig maken binnen drie werkdagen na verloop van de onderhandelingsperiode zo het om een kandidaat-personeelsafgevaardigde gaat en binnen drie werkdagen na de dag waarop de voorzitter van de arbeidsrechtbank de bij artikel 5, paragraaf 3, bedoelde beslissing heeft genomen zo het om een personeelsafgevaardigde gaat ».

B.3. Aan het Hof wordt een eerste prejudiciële vraag gesteld over de omstandigheid dat het voormelde artikel 6 het aanvangspunt van de termijn van drie werkdagen die erin wordt vastgesteld, laat lopen vanaf de dag waarop de voorzitter van de arbeidsrechtbank de in artikel 5, § 3, van de wet van 19 maart 1991 bedoelde beslissing heeft genomen, en bijgevolg vanaf een datum die noch een vaste datum is, noch noodzakelijkerwijs ter kennis wordt gebracht van de geadresseerde ervan, terwijl het aanvangspunt van beroepstermijnen wordt berekend vanaf de kennisgeving of de betekening van de beslissing waartegen een beroep wordt ingesteld.

B.4.1. De Ministerraad voert aan dat beide categorieën van rechtzoekenden niet vergelijkbaar zijn.

B.4.2. Hoewel zij zich in situaties bevinden die door objectief verschillende procedureregels worden beheerst, bevinden beide vergeleken categorieën van personen zich niet in een dermate verschillende situatie dat zij niet met elkaar zouden kunnen worden

vergeleken. Het gaat in beide gevallen immers om personen die worden geconfronteerd met het aanvangspunt van termijnen waarbinnen een zaak, in eerste aanleg of in hoger beroep, bij een rechtscollege aanhangig kan worden gemaakt en van wie het recht op toegang tot de rechter zou vervallen ingevolge het overschrijden van die termijn.

B.5.1. Volgens het verslag namens de commissie voor de Sociale Zaken van de Kamer over het wetsontwerp dat de in het geding zijnde wet van 19 maart 1991 is geworden (*Parl. St.*, Kamer, 1990-1991, nr. 1471/3, p. 8), vertoonden de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven en de wet van 10 juni 1952 betreffende de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen, die de bescherming regelden van de in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen afgevaardigde werknemers, bepaalde gebreken bij ontstentenis van echte sancties en hadden zij aanleiding gegeven tot misbruiken door werkgevers, waaraan het koninklijk besluit nr. 4 van 11 oktober 1978, dat die twee wetten wijzigde, een einde wou maken.

Uit de rechtspraak bleek evenwel dat de bij het voormelde koninklijk besluit ingevoerde regeling aanleiding had gegeven tot heel wat moeilijkheden die onder meer te wijten waren aan het feit dat de vastgestelde termijnen, aangezien zij niet op straffe van nietigheid waren voorgeschreven, in de praktijk maar zelden werden nageleefd, waarbij de ontslagprocedures van beschermde werknemers aldus jaren konden aanslepen (*ibid.*).

B.5.2. Door het aannemen van de wet van 19 maart 1991 wou de wetgever de gerechtelijke procedure om beschermde werknemers om dringende reden te ontslaan verbeteren en versnellen, door meer rekening te houden met de regeling van de werkzaamheden binnen de arbeidsrechtbanken (*Parl. St.*, Senaat, 1990-1991, nr. 1105-2, p. 8; *Parl. St.*, Kamer, 1990-1991, nr. 1471/3, pp. 4 en 29).

B.5.3. Met betrekking tot het in de prejudiciële vraag in het geding zijnde artikel 6 is in de memorie van toelichting vermeld :

« Artikel 6 regelt, in geval van mislukking van de onderhandelingsprocedure, hoe het verzoekschrift tot voorafgaandelijke erkenning van de dwingende reden voor het arbeidsgerecht moet worden ingediend.

Bij de voorzitter van de arbeidsrechtbank, bevoegd krachtens artikel 627, 9°, van het Gerechtelijk Wetboek, maakt de werkgever bij dagvaarding zijn zaak aanhangig binnen drie werkdagen na de beslissing over het statuut van de personeelsafgevaardigde tijdens de gerechtelijke procedure of binnen drie werkdagen na het verstrijken van de onderhandelingsperiode, indien het een kandidaat-personeelsafgevaardigde betreft.

Teneinde de procedure te bespoedigen, zal de dagvaarding onderworpen worden aan de regels vastgesteld in artikel 1035 van het Gerechtelijk Wetboek voor de indiening van een vordering in kortgeding. De termijn van dagvaarding wordt dus herleid tot twee dagen.

Een afschrift van deze dagvaarding wordt door de griffie samen met de oproeping naar de partijen verstuurd » (*Parl. St.*, Senaat, 1990-1991, nr. 1105-1, pp. 11-12).

B.6. Aan de werkgever en aan de arbeidsrechtbank en, in voorkomend geval, aan het arbeidshof zijn zeer korte termijnen toegemeten, respectievelijk om in rechte te treden of tot een beslissing te komen.

Hoewel het bij het ontslag van een beschermde werknemer op zich verantwoord is dat de wetgever de periode van onzekerheid daarover tot het strikte minimum probeert te beperken, moet een redelijk evenwicht behouden blijven tussen, enerzijds, de beoogde snelheid van de procedure en, anderzijds, de rechten van de verdediging van de partijen en het recht op toegang tot de rechter die worden gewaarborgd bij artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

B.7. Volgens de Ministerraad zou het criterium van de met toepassing van de in het geding zijnde bepaling genomen beschikking niet op onevenredige wijze afbreuk doen aan de rechten van de werkgever aangezien hij persoonlijk ter terechtzitting moet verschijnen, aangezien de werkgever de inhoud van de door de voorzitter van de rechtbank gewezen beschikking kent en aangezien de termijn die is vastgesteld voor de uitspraak ervan, bij artikel 5, § 3, derde lid, van de wet van 19 maart 1991 wordt opgelegd. Hoe dan ook, indien de werkgever niet zou verschijnen of indien de beschikking niet op de dag van de terechtzitting zou zijn gewezen, zou, volgens de Ministerraad, niets de werkgever beletten de griffie van de rechtbank te raadplegen om de dag van de uitspraak ervan en bijgevolg het aanvangspunt van de in het in het geding zijnde artikel 6 vastgestelde termijn van drie dagen te kennen. Niets zou hem evenmin beletten een dagvaarding te betekenen vooraleer de voorzitter zijn beschikking heeft gewezen.

B.8.1. De in het in het geding zijnde artikel 6 vastgestelde termijn is voorgeschreven op straffe van verval (Cass., 27 februari 1995, *Arr. Cass.*, 1995, nr. 114). De overschrijding ervan brengt aldus de niet-ontvankelijkheid met zich mee van de rechtsvordering die is ingesteld door de werkgever die bij zijn wens zou blijven om de betrokken werknemer na afloop van de verzoeningsprocedure te ontslaan om dringende redenen.

B.8.2. In tegenstelling tot wat de Ministerraad betoogt, beperkt de inhoud van de beschikking zich niet tot de loutere vaststelling van het gebrek aan verzoening tussen de partijen. Zij bevat immers ook de beslissing van de voorzitter van de arbeidsrechtbank om de arbeidsovereenkomst van de personeelsafgevaardigde al dan niet te schorsen gedurende de tijd van de procedure betreffende de erkenning van de dringende reden, beslissing die de werkgever die niet persoonlijk is verschenen, mogelijk niet zou kennen. De in artikel 5, § 3, van de wet voorgeschreven termijn waarbinnen de voorzitter zijn beschikking moet wijzen, namelijk in beginsel de dag van de verzoeningszitting, vormt een termijn van orde waarvan de niet-inachtneming aan geen enkele sanctie is verbonden.

B.9. Rekening houdend met de aard van de procedure, met de korte termijn en met de gevolgen die aan de niet-naleving ervan zijn verbonden, beperkt het feit dat die termijn ingaat op een ogenblik waarop de geadresseerde mogelijk nog geen kennis kan hebben van de inhoud van de beslissing, of zelfs kan zijn verstreken vooraleer die geadresseerde de kennisgeving ervan ontvangt, op onevenredige wijze de rechtszekerheid en het recht van de werkgever op toegang tot een rechter. Die kan immers enkel op het ogenblik waarop die beschikking hem bij gerechtsbrief ter kennis wordt gebracht, namelijk uiterlijk de derde werkdag die volgt op de uitspraak ervan, zoals artikel 5, § 3, laatste lid, van de wet voorschrijft, met zekerheid kennisnemen van de datum waarop de beschikking van de voorzitter van de rechtbank wordt gewezen en van de inhoud ervan.

B.10. De eerste prejudiciële vraag dient bevestigend te worden beantwoord.

B.11. Aan het Hof wordt een tweede prejudiciële vraag gesteld over de bestaanbaarheid, met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, van artikel 6 van de wet van 19 maart 1991, in samenhang gelezen met artikel 5, § 3, van dezelfde wet, in zoverre het voor de personeelsafgevaardigden de termijn van drie werkdagen om de zaak bij de voorzitter van de

arbeidsrechtbank aanhangig te maken volgens de vormen van het kort geding, laat lopen vanaf de dag volgend op die waarop de voorzitter van de rechtbank de in artikel 5, § 3, bedoelde beslissing heeft genomen, zijnde op een datum die geen vaste datum zou zijn, noch ter kennis zou worden gebracht van de geadresseerde ervan, terwijl, voor de niet-verkozen kandidaat, dezelfde termijn om een vordering in te stellen ingaat op de dag volgend op het verstrijken van de onderhandelingsperiode bedoeld in artikel 5, § 1, zijnde op een vaststaande datum.

B.12. Om redenen die identiek zijn aan die welke in B.8 en B.9 zijn uiteengezet, dient de tweede prejudiciële vraag bevestigend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 6 van de wet van 19 maart 1991 « houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden », in samenhang gelezen met artikel 5, § 3, van dezelfde wet, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, in zoverre het, voor de personeelsafgevaardigden, de termijn van drie werkdagen om de zaak bij de voorzitter van de arbeidsrechtbank aanhangig te maken volgens de vormen van het kort geding, laat lopen vanaf de dag volgend op die waarop de voorzitter van de arbeidsrechtbank de in artikel 5, § 3, bedoelde beslissing heeft genomen en niet vanaf de dag volgend op die waarop die beslissing door de griffie ter kennis is gebracht.

Aldus gewezen in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 10 juli 2014.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

J. Spreutels